

«ՓրայսուոթերհաուսԿոլպերս Արմենիա» ՍՊԸ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային
ստանդարտներին համապատասխան՝
Ֆինանսական հաշվետվություններ**

31 դեկտեմբերի 2022թ.

Բովանդակություն

Ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 1

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին
հաշվետվություն 2

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 3

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն 4

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 5

**«ՓրայսուոթերհաուսԿոոպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն**

հազ. ՀՀ դրամ	Ծնթգ. 31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.	
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	7	44,199	63,579
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	8	40,922	90,030
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	21	2,922	12,484
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		88,043	166,093
Ընթացիկ ակտիվներ			
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	9	375,396	254,353
Դեբիտորական պարտքեր շահութահարկի գծով		6,303	6,303
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10	255,346	374,630
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		637,045	635,286
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		725,088	801,379
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Կանոնադրական կապիտալ	11	511	511
Էմիսիոն եկամուտ	11	330,949	330,949
Կուտակված վնաս		(232,065)	(242,035)
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ		99,395	89,425
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Փոխառություններ	12	-	323,443
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8	-	38,362
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		-	361,805
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Փոխառություններ	12	270,401	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8	38,362	53,565
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	14	291,170	283,064
Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	15	25,760	13,520
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		625,693	350,149
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		625,693	711,954
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ		725,088	801,379

Հաստատվել է հրապարակման և ստորագրվել է 2023թ. ապրիլի 28-ին:

Ալեքսեյ Ռուսանով
Տնօրեն

Լիլիթ Մաթևոսյան
Գլխավոր հաշվապահ

«ՓրայսուոթերհաուսԿոլպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

հազ. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	2022թ.	2021թ.
Հասույթ	16	879,306	589,297
Ինքնարժեք	17	(570,407)	(441,465)
Համախառն շահույթ		308,899	147,832
Այլ գործառնական (ծախս)/եկամուտ, զուտ	18	(32,943)	8,738
Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	19	(294,573)	(251,637)
Գործառնական վնաս		(18,617)	(95,067)
Ֆինանսական եկամուտ/(ծախս), զուտ	20	38,149	4,594
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը		19,532	(90,473)
Շահութահարկի գծով (ծախս)/փոխհատուցում	21	(9,562)	14,337
ՏԱՐՎԱ ՇԱՀՈՒՅԹ/(ՎՆԱՍ)		9,970	(76,136)
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՊԱՐԹԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ		9,970	(76,136)

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

	Ընկերության սեփականատերերին վերագրելի			
	Կանոնադրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>				
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2021թ.	300	-	(165,899)	(165,599)
Ընդամենը 2021թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(76,136)	(76,136)
Ներդրում մասնակիցների կողմից	211	330,949	-	331,160
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	511	330,949	(242,035)	89,425
Ընդամենը 2022թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	9,970	9,970
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	511	330,949	(232,065)	99,395

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

հազ. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	2022թ.	2021թ.
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Հաճախորդներից ստացված դրամական միջոցներ		870,221	661,495
Աշխատակիցներին վճարված դրամական միջոցներ		(367,010)	(297,823)
Մատակարարներին վճարված դրամական միջոցներ		(317,265)	(367,957)
Շահութահարկից բացի այլ հարկերի գծով վճարումներ		(190,920)	(152,591)
Գործառնական գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցներ		(4,974)	(156,876)
Ստացված տոկոսներ		2,045	259
Վճարված տոկոսներ		(16,940)	(13,442)
Գործառնական գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ		(19,869)	(170,059)
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(12,879)	(679)
Դրամական հոսքեր հիմնական միջոցների օտարումից		682	100
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ		(12,197)	(579)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
Մուտքեր փոխառություններից		-	177,656
Ներդրում մասնակիցների կողմից		-	331,159
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում		(53,565)	(49,142)
Ֆինանսական (գործունեությամբ օգտագործված)/ գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ		(53,565)	459,673
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(33,653)	(16,164)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում)/աճ		(85,631)	289,035
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքները տարեսկզբին	10	374,630	101,759
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջին	10	255,346	374,630

1 Ընդհանուր տեղեկություններ «ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ-ի և նրա գործունեության մասին

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան՝ «ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն») համար:

Ընկերությունը գրանցվել և իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում: Ընկերությունը սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն է և գրանցվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան:

Հիմնական գործունեությունը. Ընկերության հիմնական գործունեությունը աուդիտորական ծառայությունների, հարկային և իրավաբանական խորհրդատվության և խորհրդատվական ծառայությունների մատուցումն է:

Իրավաբանական հասցեն և գործունեության վայրը. Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Վազգեն Սարգսյան փող. 2, 8-րդ հարկ:

Ներկայացման արժույթը. Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը Հայաստանի Հանրապետության դրամն է (այսուհետ՝ «ՀՀ դրամ»), եթե այլ կերպ նշված չէ:

2 Ընկերության գործառնական միջավայրը

Հայաստանի Հանրապետություն. Հայաստանի Հանրապետության տնտեսությունը ցուցաբերում է զարգացող շուկաներին բնորոշ որոշակի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական դաշտը շարունակում է զարգանալ և ենթարկվել հաճախակի փոփոխությունների, ինչպես նաև կարող է ունենալ տարաբնույթ մեկնաբանումներ (Ծանոթագրություն 22): Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական միջավայրի վրա էական ազդեցություն ունի Ռուսաստանի Դաշնությունում գործարար ակտիվության մակարդակը, և Ռուսաստանի Դաշնությունից դեպի Հայաստանի Հանրապետություն տեղի են ունենում դրամական միջոցների զգալի հոսքեր: Հետևաբար, տարածաշրջանում պահպանվող քաղաքական լարվածությունը, միջազգային պատժամիջոցները, արժեթղթերի շուկայի անկայունությունը և Ռուսաստանի Դաշնության առջև ծառացած այլ ռիսկերը կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական և կորպորատիվ ոլորտների վրա:

COVID-19. 2020թ. մարտին Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը COVID-19-ի բռնկումը որակեց որպես համաշխարհային համավարակ: Ի պատասխան համավարակի՝ Հայաստանի իշխանությունների կողմից ձեռնարկվել են COVID-19-ի տարածման և ազդեցության զսպման ուղղված մի շարք միջոցառումներ, ինչպիսիք են՝ ճանապարհորդության արգելքները և սահմանափակումները, կարանտինները, ինքնամեկուսացումը, ձեռնարկատիրական գործունեության սահմանափակումները, ընդհուպ ձեռնարկությունների փակումը: Վերոնշյալ միջոցներից մի քանիսը հետագայում մեղմացվել են, սակայն 2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարակի համաշխարհային մակարդակը մնում է բարձր, պատվաստումների մակարդակը համեմատաբար ցածր է, և կա ռիսկ, որ Հայաստանի իշխանությունները լրացուցիչ սահմանափակումներ կկիրառեն հետագա ժամանակաշրջաններում, այդ թվում՝ պայմանավորված վիրուսի նոր տարբերակների ի հայտ գալով:

Պատերազմ Ռուսաստանի և Ուկրաինայի միջև. Ընդհանուր առմամբ, ակնկալվում է, որ պատերազմը համապարփակ ազդեցություն կունենա համաշխարհային տնտեսության վրա, ինչպիսիք են ապրանքների գների աճը, նավթի/ գազի/ ածխի հնարավոր պակասը, բիզնեսի խափանումները և այլն: Այնուամենայնիվ, Ընկերությունը անմիջականորեն առնչություն չունի պատերազմից տուժած տարածքներին: Երկարաժամկետում ներկայիս տնտեսական իրավիճակի հետևանքները դժվար է կանխատեսել, իսկ ղեկավարության ներկայիս ակնկալիքներն ու գնահատականները կարող են տարբերվել իրական արդյունքից:

2 Ընկերության գործառնական միջավայրը (շարունակություն)

Ակնկալվող վարկային կորուստներ. Ընկերության վարկերի, դեբիտորական պարտքերի և համանման ակտիվների ակնկալվող վարկային կորուստների չափման նպատակով Ընկերությունն օգտագործում է հիմնավորելի կանխատեսումային տեղեկատվություն, ներառյալ մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսումներ: Այնուամենայնիվ, ինչպես ցանկացած տնտեսական կանխատեսումներում, այս կանխատեսումների գծով ևս՝ ենթադրությունները և դրանց տեղի ունենալու հավանականությունը բնորոշվում է անորոշության բարձր աստիճանով, ուստի փաստացի արդյունքները կարող են էապես տարբերվել կանխատեսումներից:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ

Պատրաստման հիմունքները. Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ») պահանջներին համապատասխան՝ սկզբնական արժեքի հիմունքով: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական սկզբունքները ներկայացված են ստորև: Այս սկզբունքները հետևողականորեն կիրառվել են հաշվետու բոլոր ժամանակաշրջանների համար, եթե այլ կերպ նշված չէ:

ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար պահանջվում են հաշվապահական հաշվառման էական գնահատումներ: Բացի այդ, Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ ղեկավարությանն անհրաժեշտ է առաջնորդվել իր դատողություններով: Այն ոլորտները, որոնք ենթադրում են դատողությունների կամ բարդության ավելի բարձր աստիճան, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատականները էական են ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են Ծանոթագրություն 4-ում:

Անընդհատության հիմունք. Ղեկավարության կողմից սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության հիմունքով:

Արտարժույթի փոխարկում. Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը Ընկերության հիմնական գործունեության իրականացման տնտեսական միջավայրի արժույթն է: Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը և Ընկերության հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը ՀՀ ազգային արժույթն է՝ Հայաստանի Հանրապետության դրամը:

Գործարքներ և մնացորդներ. Դրամական ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթի հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ «ՀՀ ԿԲ») պաշտոնական փոխարժեքով:

Գործարքների վճարումները կատարելու և դրամական ակտիվները և պարտավորությունները ՀՀ ԿԲ-ի՝ տարեվերջի պաշտոնական փոխարժեքով Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթի փոխարկելու արդյունքում ստացված՝ արտարժույթի փոխարկումից եկամուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, որպես այլ գործառնական եկամուտ կամ ծախս: Տարեվերջի փոխարժեքով փոխարկումը չի կիրառվում ոչ դրամական հոդվածների նկատմամբ, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով: Արտարժույթով արտահայտված և իրական արժեքով չափված ոչ դրամական հոդվածները, ներառյալ սեփական կապիտալի ներդրումները, փոխարկվում են իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ հաստատված փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված և իրական արժեքով չափվող ոչ դրամական հոդվածների վրա արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը գրանցվում է որպես իրական արժեքի շահույթի կամ վնասի մաս:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված մնացորդների փոխարկման համար օգտագործվող հիմնական փոխարժեքներն են՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 393.57 ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 480.14 ՀՀ դրամ), 1 եվրո = 420.06 ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 1 եվրո = 542.61 ՀՀ դրամ), 1 անգլիական ֆունտ ստեռլինգ = 474.13 ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 1 անգլիական ֆունտ ստեռլինգ = 646.17 ՀՀ դրամ):

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

Հիմնական միջոցներ. Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման պահուստը, եթե վերջինս պահանջվում է:

Հետագա ծախսերը համապատասխանաբար ընդգրկվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքում կամ ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ, միայն այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ հիմնական միջոցների համապատասխան միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն և վերջինիս արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Վերանորոգման և պահպանման գծով ընթացիկ ծախսումները ծախսագրվում են, երբ դրանք տեղի են ունենում: Հիմնական միջոցների միավորների խոշոր հիմնամասերի կամ բաղադրիչների փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են, իսկ փոխարինված մասը դուրս է գրվում:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ղեկավարությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է հիմնական միջոցների արժեզրկման հատկանիշ: Եթե որևէ նման հատկանիշ գոյություն ունի, ղեկավարությունը գնահատում է փոխհատուցվող գումարը, որը որոշվում է որպես հետևյալ երկու արժեքներից առավելագույնը. օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը: Հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև հատուցվող գումարը, և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում: Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջաններում ակտիվի համար ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է (անհրաժեշտության դեպքում), եթե տեղի են ունեցել գնահատումներում փոփոխություններ, որոնք կիրառվել են՝ որոշելու համար ակտիվի օգտագործման արժեքը կամ իրական արժեքը՝ հանած օտարման համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Հիմնական միջոցների օտարումից շահույթը կամ վնասը որոշվում է որպես դրանց իրացումից ստացված հասույթի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում այլ գործառնական եկամուտների կամ ծախսերի հոդվածում:

Մաշվածություն. Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդի կիրառմամբ՝ բաշխելով դրանց սկզբնական արժեքը մինչև մնացորդային արժեքը՝ օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում:

	<u>Օգտակար ծառայություն՝ արտահայտված տարիներով</u>
Մեքենա-սարքավորումներ	3 to 8
Արտադրական հարմարանքներ և կառուցվածքներ	5 to 10
Այլ հիմնական միջոցներ	1 to 3
Վարձակալվող գույքի բարելավումներ	Օգտակար ծառայության ժամկետի և վարձակալության ժամկետի նվազագույն ժամականահատված

Ակտիվի մնացորդային արժեքն այն գնահատված գումարն է, որը Ընկերությունը ներկա պահին կստանար ակտիվի օտարումից՝ հանած օտարման գնահատված ծախսումները, եթե ակտիվն արդեն լինել դրա օգտակար ծառայության վերջում անկնկալվող տարիքի և վիճակի: Ակտիվների մնացորդային արժեքները և օգտակար ծառայության ժամկետները վերանայվում և անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ. Ընկերությունը վարձակալում է գրասենյակային տարածք և սարքավորումներ: Պայմանագրերը կարող են պարունակել ինչպես վարձակալական, այնպես էլ ոչ վարձակալական բնույթի տարրեր: Ընկերությունը պայմանագրով նախատեսված հատուցումը բաշխում է ըստ վարձակալական և ոչ վարձակալական բնույթի տարրերի՝ հիմք ընդունելով դրանց հարաբերական, առանձին վերցրած գները:

Վարձակալության արդյունքում առաջացող ակտիվը սկզբնապես չափվում է ներկա արժեքի հիմքունքով:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է՝

- վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափման գումարը,
- վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումներ,
- սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները, և
- ակտիվը վարձակալության պայմանագրով պահանջվող վիճակի վերականգնելու համար կատարված ծախսերը:

3	Հաշվապահական (շարունակություն)	հաշվառման	քաղաքականության	հիմնական	դրույթներ
---	-----------------------------------	-----------	-----------------	----------	-----------

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածությունը հաշվարկվում գծային հիմունքով, հետևյալ ժամանակահատվածներից նվազագույնով՝ ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետ և վարձակալության ժամկետ: Եթե Ընկերությունը ողջամիտ համոզվածություն ունի, որ կիրառործի գնման օպցիոնը, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում. Մաշվածության և ամորտիզացիայի ենթակա ակտիվները դիտարկվում են արժեզրկման հայտանիշների առկայության տեսանկյունից, երբ իրադարձությունները կամ հանգամանքների փոփոխությունների վկայում են այն մասին, որ հաշվեկշռային արժեքը չի կարող փոխհատուցվել: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է այն չափով, ըստ որի ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը: Փոխհատուցվող գումարն իրենից ներկայացնում է ակտիվի իրական արժեքը՝ հանած օտարման ծախսումները կամ օգտագործման արժեքը, կախված նրանից, թե նշված արժեքներից որն է ավելի մեծ: Արժեզրկման գնահատման նպատակով ակտիվները խմբավորվում են նվազագույն որոշելի մակարդակում, որի համար հնարավոր է տարանջատել մնացած խմբերից մեծապես անկախ դրամական ներհոսքերը (դրամաստեղծ միավորներ): Ոչ ֆինանսական ակտիվների նախորդող արժեզրկումը (բացառությամբ գուղվիլի) հնարավոր վերականգնման նպատակով վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆինանսական գործիքներ. հիմնական չափման մոտեցումները. Իրական արժեքը այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության դիմաց, շուկայի մասնակիցների միջև բնականոն գործարքի արդյունքում: Իրական արժեքի ամենաարժանահավատ վկայությունն է հանդիսանում ակտիվ շուկայում գնանշվող գինը: Ակտիվ շուկան այն շուկան է, որում շարունակական հիմունքով տեղի են ունենում ակտիվի կամ պարտավորության հետ կապված գործարքները՝ անհրաժեշտ գնային տեղեկատվություն ապահովելու համար բավարար հաճախականությամբ և ծավալով:

Ակտիվ շուկայում շրջանառվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափվում է որպես առանձին ակտիվի կամ պարտավորության գնանշվող շուկայական գնի և ընկերության կողմից պահվող գործիքների քանակության արտադրյալ: Նշվածը տեղի է ունենում նույնիսկ այն դեպքում, երբ շուկայի սովորական օրական առքուվաճառքի ծավալը բավարար չէ այդ քանակությունը կլանելու համար, և մեկ գործարքում դիրքը վաճառելու հայտի ներկայացումը կարող է ազդել գնանշվող գնի վրա:

Գնահատման մեթոդները, ինչպիսիք են զեղչված դրամական հոսքերի մոդելները կամ վերջերս կատարված «պարզած ձեռքի հեռավորության գործարքները» կամ ներդրման օբյեկտ հանդիսացող կազմակերպությունների ֆինանսական տվյալների ստացման վրա հիմնված մոդելները, օգտագործվում են՝ որոշելու այն ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը, որոնց համար արտաքին շուկայական գնանշման տեղեկատվությունը հասանելի չէ: Իրական արժեքի գնահատումների վերլուծությունը կատարվում է ըստ իրական արժեքի հիերարխիայում մակարդակի հետևյալ կերպ՝ (i) մակարդակ 1՝ չափումներ ակտիվ շուկայում նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշվող գներով (չճշգրտվող), (ii) մակարդակ 2՝ չափման գնահատման մեթոդներ, որոնցում ակտիվի կամ պարտավորության համար բոլոր էական ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն (գներ) կամ անուղղակիորեն (գների հիման վրա ստացված) դիտելի են, (iii) մակարդակ 3՝ գնահատումներ, որոնք հիմնված չեն բացառապես շուկայի դիտելի տվյալների վրա (այն է՝ գնահատման համար անհրաժեշտ են նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ): Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև փոխանցումները համարվում են տեղի ունեցած հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Գործարքի հետ կապված ծախսումները լրացուցիչ ծախսումներն են, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական գործիքի ձեռքբերմանը, թողարկմանը կամ օտարմանը: Լրացուցիչ ծախսումն այն ծախսումն է, որը ընկերությունը չէր կրի, եթե գործարքը տեղի չունենար: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են գործակալներին (ներառյալ՝ որպես վաճառքի գործակալ հանդես եկող աշխատակիցներին), խորհրդատուներին, միջնորդներին, դիլերներին վճարված միջնորդավճարները և կոմիսիոն վճարները, կարգավորող մարմինների և արժեթղթերի փոխանակման գործակալությունների կողմից գանձումները, սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ կապված հարկերը և վճարները: Գործարքի հետ կապված ծախսումները չեն ներառում պարտատուների հավելավճարները և զեղչերը, ֆինանսական ծախսերը, ներքին վարչական կամ պահպանման ծախսերը:

3	Հաշվապահական (շարունակություն)	հաշվառման	քաղաքականության	հիմնական	դրույթներ
----------	---	------------------	------------------------	-----------------	------------------

Ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական գործիքը գնահատվել է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած հաշվեգրված տոկոսները և ֆինանսական ակտիվների համար՝ հանած ակնկալվող վարկային կորուստների գծով ցանկացած նվազեցում: Հաշվեգրված տոկոսները ներառում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ գործարքի հետ կապված հետաձգված ծախսումների և հավելավճարի կամ գեղչի ամորտիզացիան՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաշվեգրված տոկոսային եկամուտը և հաշվեգրված տոկոսային ծախսը, ներառյալ հաշվեգրված արժեկտրոնը և ամորտիզացված գեղչը կամ հավելավճարը (ներառյալ՝ առաջացման պահին հետաձգված վճարները, եթե կան այդպիսիք) առանձին չեն ներկայացվում և ներառվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության համապատասխան հոդվածի հաշվեկշռային արժեքում:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը համապատասխան ժամանակահատվածի կտրվածքով տոկոսային եկամտի կամ տոկոսային ծախսի բաշխման այնպիսի մեթոդ է, որը հանգեցնում է հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ կիրառվող հաստատուն պարբերական տոկոսադրույքի (արդյունավետ տոկոսադրույք): Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի կամ համապատասխան դեպքերում ավելի կարճ ժամանակահատվածի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները (չներառելով ապագա վարկային կորուստները) գեղչում է ճշգրիտ մինչև ֆինանսական գործիքի գոտ հաշվեկշռային արժեքը: Արդյունավետ տոկոսադրույքը գեղչում է փոփոխական տոկոսադրույք ունեցող գործիքների դրամական միջոցների հոսքերը մինչև հաջորդ տոկոսադրույքի վերագնանշման ամսաթիվը, բացառությամբ այն պարգևավճարի կամ գեղչի, որն արտացոլում է գործիքում սահմանված լողացող տոկոսադրույքի կամ շուկայական դրույքներով չսահմանված այլ փոփոխականների նկատմամբ վարկային սփրեղը: Այդպիսի պարգևավճարները կամ գեղչերն ամորտիզացվում են գործիքի ողջ գործողության ակնկալվող ժամանակահատվածի ընթացքում: Ներկա արժեքի հաշվարկումը ներառում է պայմանագրի կողմերի միջև վճարված կամ ստացված բոլոր վճարները, որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասն են կազմում: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեգրված (POCI) ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչման ժամանակ ակտիվների համար արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է՝ հաշվի առնելով պարտքային ռիսկը, այսինքն. հաշվարկվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա, և ոչ թե պայմանագրային դրամական հոսքերի հիման վրա:

Ֆինանսական գործիքներ. սկզբնական ճանաչում. Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Բոլոր մնացած ֆինանսական գործիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ ճշգրտված գործարքի հետ կապված ծախսումներով: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ իրական արժեքի լավագույն վկայությունն է գործարքի գինը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ շահույթ կամ վնաս ճանաչվում է միայն այն ժամանակ, երբ կա իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերություն, որը կարող է ապացուցվել միևնույն գործիքում դիտելի ընթացիկ շուկայական այլ գործարքներով կամ գնահատման մեթոդով, որի ելակետային տվյալները ներառում են միայն դիտելի շուկայական տվյալները: Սկզբնական ճանաչումից հետո ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներում ներդրումների գծով ճանաչվում է ակնկալվող պարտքային կորուստ անմիջապես հանգեցնելով հաշվապահական վնասի:

Ֆինանսական ակտիվներ. դասակարգում և հետագա չափում. գնահատման կատեգորիաները. Ընկերությունն իր ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է հետևյալ գնահատման կատեգորիաներում՝ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, և ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Պարտքային ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և հետագա չափումը կախված է (i) ակտիվների համապատասխան պորտֆելի կառավարման համար նախատեսված ընկերության բիզնես մոդելից և (ii) ակտիվի դրամական հոսքերի բնութագրից:

Ֆինանսական ակտիվներ. դասակարգում և հետագա չափում. բիզնես մոդել. Բիզնես մոդելն արտացոլում է այն մեթոդը, որի միջոցով Ընկերությունը կառավարում է իր ակտիվները՝ դրամական հոսքերի հավաքագրման նպատակով. արդյո՞ք Ընկերության նպատակն է՝ (i) ակտիվներից հավաքագրել բացառապես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը («ակտիվների պահում պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով»), թե (ii) ակտիվներից հավաքագրել և՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը, և՛ ակտիվների վաճառքից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերը («ակտիվների պահում պայմանագրային դրամական

3	Հաշվապահական (շարունակություն)	հաշվառման	քաղաքականության	հիմնական	դրույթներ
---	-----------------------------------	-----------	-----------------	----------	-----------

միջոցների հոսքերի հավաքագրման և վաճառքի նպատակով»), կամ, եթե (i) կամ (ii) պարբերությունները կիրառելի չեն, ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են «այլ» բիզնես մոդելի և չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Ֆինանսական ակտիվներ. դասակարգում և հետագա չափում. դրամական միջոցների հոսքերի բնութագրերը. Եթե բիզնես մոդելը նախատեսում է ակտիվների պահում պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի ստացման կամ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի և վաճառքի համար, ապա Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերն իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարումներ: Պարունակվող ածանցյալ գործիքներով ֆինանսական ակտիվները դիտարկվում են ամբողջ ծավալով՝ որոշելու, թե արդյոք նրանց դրամական միջոցների հոսքերը համապատասխանում են միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարումների հատկանիշներին: Նման գնահատումն իրականացնելիս՝ Ընկերությունը հաշվի է առնում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը համապատասխանում են բազային վարկային համաձայնագրին, այսինքն՝ տոկոսները ներառում են միայն վարկային ռիսկը, փողի ժամանակային արժեքը, այլ բազային վարկային ռիսկերը և շահույթի մարժան:

Այն դեպքերում, երբ պայմանագրային պայմաններն առաջացնում են ռիսկի ենթարկվածություն կամ անկայունություն, որն անհամատեղելի է վարկավորման բազային մեխանիզմի հետ, ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում և չափվում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարումների գնահատումը կատարվում է ակտիվի սկզբնական ճանաչման ժամանակ և հետագայում այն չի վերանայվում:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում. ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատված պահուստ. Ընկերությունը կանխատեսումային հիմունքով գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների, ինչպես նաև վարկային պարտավորությունների և ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի գծով հնարավոր ակնկալվող վարկային կորուստները: Ընկերությունը գնահատում է պարտքային գործիքների հետ կապված ակնկալվող վարկային կորուստը և ճանաչում է կորստի պահուստը հաշվետու յուրաքանչյուր ամսաթվի դրությամբ: Ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատումը արտացոլում է. i) անաչառ և հավանականությամբ կշռված գումարը, որը որոշվում է հնարավոր արդյունքների տիրույթի գնահատման միջոցով. (ii) փողի արժեքը ժամանակի մեջ, և (iii) անցյալ իրադարձությունների, ընթացիկ պայմանների և կանխատեսվող ապագա տնտեսական պայմանների վերաբերյալ ողջ հիմնավոր և հավաստի տեղեկությունները, որոնք հաշվետու ամսաթվի դրությամբ հասանելի են առանց անհարկի միջոցների և ռեսուրսների ծախսման:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքները, առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են՝ նվազեցված ակնկալվող վարկային կորուստի պահուստի չափով:

Ընկերությունը կիրառում է առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի հաշվառման պարզեցված մոտեցում:

Ֆինանսական ակտիվներ. դուրսգրում. Ֆինանսական ակտիվները ամբողջությամբ կամ մասամբ դուրս են գրվում այն ժամանակ, երբ Ընկերությունը սպառել է դրանց վերականգնման բոլոր գործնական հնարավորությունները և եզրակացրել է, որ չկան այդպիսի ակտիվների վերականգնման հիմնավորված ակնկալիքներ: Դուրսգրումն իրենից ներկայացնում է ակտիվի ապաճանաչում: Ընկերությունը կարող է դուրս գրել դեռևս հարկադիր բռնագանձման գործընթացում գտնվող ֆինանսական ակտիվները, այն դեպքում, երբ Ընկերությունը փորձում է բռնագանձել պայմանագրային պարտավորության գումարները՝ առանց վերականգնման ողջամիտ ակնկալիքի:

Ֆինանսական ակտիվներ. ապաճանաչում. Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ. (ա) ակտիվը մարվել է կամ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցրել են իրենց ուժը կամ (բ) Ընկերությունը փոխանցել է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի նկատմամբ իրավունքները կամ կնքել է ակտիվների փոխանցման պայմանագիր, միաժամանակ (i) փոխանցելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու հատույցները կամ (ii) չփոխանցելով և նաև չպահպանելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու հատույցները, սակայն չպահպանելով նաև ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

3	Հաշվապահական (շարունակություն)	հաշվառման	քաղաքականության	հիմնական	դրույթներ
----------	---------------------------------------	------------------	------------------------	-----------------	------------------

Վերահսկողությունը համարվում է պահպանված, եթե մյուս կողմը գործնականում չի կարող ակտիվն ամբողջությամբ վաճառել չփոխկապակցված երրորդ կողմի՝ առանց վաճառքի վրա լրացուցիչ սահմանափակումներ դնելու անհրաժեշտության:

Ֆինանսական ակտիվներ. փոփոխություն. Ֆինանսական ակտիվի փոփոխություն տեղի է ունենում այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման պահից սկսած մինչև մարման ժամկետը վերանայվել են կամ փոփոխվել են ֆինանսական ակտիվի գծով դրամական միջոցների հոսքերը կարգավորող պայմանագրային պայմանները: Փոփոխությունը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի մեծության և (կամ) ժամկետների վրա ազդում է անմիջապես կամ ապագա ամսաթվով:

Ֆինանսական պարտավորություններ. չափման կատեգորիաներ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես հետագայում ամորտիզացված արժեքով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորություններ. ապաճանաչում. Ֆինանսական պարտավորություններն ապաճանաչվում են դրանց մարման պահից (այսինքն, երբ պայմանագրում նշված պարտավորությունը կատարվել կամ դադարեցվել է կամ լրացել է դրա կատարման ժամկետը):

Ընկերության և փոխատուի միջև նշանակալիորեն տարբերվող պայմաններով պարտքային գործիքների փոխանակումը, ինչպես նաև առկա ֆինանսական պարտավորությունների պայմանների նշանակալի փոփոխությունները, պետք է հաշվառվեն որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Պայմանները, ըստ էության, տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից: Բացի այդ, դիտարկվում են նաև այլ որակական գործոններ, ինչպիսիք են գործիքի արտահայտման արժույթը, տոկոսադրույքի տեսակի փոփոխությունները, գործիքին կից փոխարկման նոր բնութագրերը և փոխառության պայմանագրի պայմանների փոփոխությունը: Եթե պարտքային գործիքների փոխանակումը կամ պայմանների փոփոխումը հաշվառվում է որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես մարումից օգուտի կամ կորստի մաս: Եթե փոխանակումը կամ պայմանների փոփոխումը չի հաշվառվում որպես մարում, ապա ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում փոփոխված պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում:

Պարտավորությունների փոփոխությունները, որոնք չեն հանգեցնում մարման, հաշվառվում են որպես զնախատման փոփոխություն՝ կիրառելով զումարային վերականգնման մեթոդը, և ճանաչելով օգուտները կամ կորուստները շահույթի կամ վնասի կազմում, բացի այն դեպքերից, երբ հաշվեկշռային արժեքների տարբերության տնտեսական էությունը ներառվում է սեփականատերերի հետ կապիտալ գործարքների կազմում:

Ֆինանսական գործիքներ. հաշվանցում. Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվանցվում են և զուտ գումարը ներկայացվում է Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում միայն այն դեպքում, երբ առկա է ճանաչված գումարները հաշվանցելու համար իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և կա մտադրություն կամ մարելու զուտ արժեքը, կամ էլ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը: Դիտարկվող հաշվանցման իրավունքը (ա) չպետք է կախված լինի ապագա իրադարձությունից և (բ) պետք է իրավաբանական ուժ ունենա բոլոր հետևյալ հանգամանքներում՝ (i) բնականոն գործունեության ընթացքում, (ii) դեֆոլտի դեպքում և (iii) անվճարունակության կամ սնանկության դեպքում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ. Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են առձեռն դրամական միջոցները, բանկերում պահվող ցպահանջ ավանդները և այլ կարճաժամկետ բարձր իրացվելիություն ունեցող ներդրումները՝ երեք ամիս կամ դրանից պակաս սկզբնական մարման ժամկետով:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր. Առևտրային դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, իսկ հետագա չափումը իրականացվում է ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ:

3	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)
----------	--

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը հաշվեգրվում են, երբ գործընկերը կատարում է պայմանագրով նախատեսված իր պարտավորությունները, և սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, իսկ հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Փոխառություններ. Փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի ծախսերը, և այնուհետև հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վարձակալության գծով պարտավորություններ. Վարձակալությունից բխող պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են ներկա արժեքի հիմունքով: Վարձակալության գծով պարտավորությունները ներառում են հետևյալ վարձավճարների զուտ ներկա արժեքը.

- ֆիքսված վճարումներ (ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարները)՝ հանած վարձակալության խթանման գծով ստացվելիք միջոցները,
- վարձակալության փոփոխական վճար, որը հիմնված է ինդեքսի կամ դրույքաչափի վրա, որը սկզբնապես չափվել է՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքաչափը,
- Ընկերության կողմից վճարվելիք գումարները մնացորդային արժեքի երաշխիքների ներքո,
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Ընկերությունը ողջամտորեն համոզված է, որ այն կիրագործի, և
- վարձակալության դադարեցման համար տույժերի վճարումներ, եթե վարձակալության ժամկետը արտացոլում է Ընկերության կողմից այդ օպցիոնի գործադրումը:

Վարձակալության վճարները զեղչվում են՝ օգտագործելով վարձակալության ենթադրյալ տոկոսադրույքը: Եթե այդ տոկոսադրույքը հնարավոր չէ հեշտությամբ որոշել, ինչը սովորաբար այդպես է Ընկերության վարձակալության դեպքերի համար, ապա օգտագործվում է Ընկերության փոխառության աճողական տոկոսադրույքը. սա իրենից ներկայացնում է այն տոկոսադրույքը, որը Ընկերությունը պետք է վճարի համադրելի տնտեսական միջավայրում, համադրելի ժամկետով, գրավով և պայմաններով օգտագործման իրավունքով տնօրինվող ակտիվին համարժեք ակտիվի ձեռքբերման համար անհրաժեշտ միջոցների փոխառության դեպքում:

Փոխառության աճողական տոկոսադրույքը որոշելու համար Ընկերությունը.

- հնարավորության դեպքում, որպես ելակետ, օգտագործում է Ընկերության՝ երրորդ կողմից ստացված ֆինանսավորումը, որը ճշգրտվում է՝ արտացոլելով երրորդ կողմի ֆինանսավորումն ստանալուց ի վեր ֆինանսավորման պայմաններում տեղի ունեցած փոփոխությունները,
- օգտագործում է կառուցողական մոտեցում, որի հիմքում ընկած է առանց ռիսկի տոկոսադրույքը՝ ճշգրտված վարկային ռիսկով, և
- կատարում է վարձակալությանը բնորոշ ճշգրտումներ, օրինակ. ժամկետի, արժույթի և գրավի գծով:

Ընկերությունը ենթարկվում է փոփոխական վարձակալության վճարների հնարավոր ապագա աճի ռիսկի՝ ինդեքսավորման կամ դրույքաչափի հիման վրա, որոնք ներառված չեն վարձակալության պարտավորության մեջ մինչև դրանց ուժի մեջ մտնելը: Երբ ինդեքսավորման կամ դրույքաչափի հիման վրա վարձակալության վճարումները ճշգրտումները ուժի մեջ են մտնում, վարձակալության գծով պարտավորությունը վերագնահատվում և ճշգրտվում է օգտագործման իրավունքով ակտիվի նկատմամբ:

Վարձակալության վճարները բաշխվում են մայր գումարի և ֆինանսական ծախսերի միջև: Ֆինանսական ծախսերը ներկայացվում են որպես վարձակալության ժամանակահատվածի ընթացքում շահույթ կամ վնաս՝ յուրաքանչյուր ժամանակահատվածի համար պարտավորության մնացորդի նկատմամբ հաստատուն պարբերական տոկոսադրույքը ստանալու համար:

Սարքավորումների կարճաժամկետ վարձակալության և փոքրարժեք ակտիվների բոլոր վարձակալության գծով վճարումները ճանաչվում են գծային հիմունքով որպես ծախս՝ շահույթում կամ վնասում: Կարճաժամկետ վարձակալությունը 12 ամիս և պակաս ժամկետով վարձակալությունն

3	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)
----------	--

Է: Փոքրարժեք են այն ակտիվները, որոնք իրենցից ներկայացնում են 2,500 հազ. ՀՀ դրամ կամ պակաս արժեքով սարքավորումներ:

Շահութահարկ. Շահութահարկը ներկայացվում է ֆինանսական հաշվետվություններում համաձայն օրենսդրության, որն, ըստ Էուլթյան, գործում է կամ ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից և ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, քանի որ այն վերաբերում է գործարքներին, որոնք նույնպես ճանաչվել են նույն կամ տարբեր ժամանակաշրջանում, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկն այն գումարն է, որը ենթակա է վճարման կամ հարկային մարմիններից փոխհատուցման, և վերաբերում է ընթացիկ կամ նախորդ ժամանակաշրջանների հարկվող շահույթներին կամ վնասներին: Հարկվող շահույթի կամ վնասի համար հիմք են հանդիսանում գնահատումները, եթե ֆինանսական հաշվետվությունները վավերացվել են նախքան համապատասխան հարկային հաշվետվություններ ներկայացնելը: Հարկերը, բացառությամբ շահութահարկի, ճանաչվում են գործառնական ծախսերում:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվեկշռային պարտավորության մեթոդը հետագա տարիներին փոխանցվող հարկային վնասի և ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առկա են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները և հարկային նպատակով օգտագործվող արժեքները համեմատելիս: Համաձայն սկզբնական ճանաչման վերաբերյալ բացառության, հետաձգված հարկը չի գրանցվում այն ժամանակավոր տարբերությունների դեպքում, երբ ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը կատարվում է այնպիսի գործարքում, որը չի հանդիսանում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում և որը սկզբնապես գրանցվելիս, ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական, և ո՛չ էլ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային մնացորդները չափվում են՝ կիրառելով հարկային դրույթները, որոնք, ըստ Էուլթյան, գործում են կամ ուժի մեջ են մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ և որոնք ակնկալվում է կիրառել այն ժամանակահատվածներում, երբ ժամանակավոր տարբերությունները հակադարձվեն կամ նախորդ ժամանակաշրջաններից բերված հարկային վնասն օգտագործվի:

Նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների և նախորդ ժամանակաշրջաններից բերված հարկային վնասի մասով հետաձգված հարկային ակտիվը գրանցվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների հաշվանցում հնարավոր է այն դեպքում, երբ օրենսդրությունը նախատեսում է ընթացիկ հարկային ակտիվների և պարտավորությունների հաշվանցման իրավունք, և երբ հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը վճարվում է միևնույն հարկային մարմին միևնույն հարկատուի կողմից, կամ տարբեր հարկատուների կողմից, երբ առկա է փոխադարձ հաշվանցման միջոցով վերջնահաշվարկ կատարելու մտադրություն:

Անորոշ հարկային դիրքեր. Ընկերության անորոշ հարկային դիրքերը գնահատվում են ղեկավարության կողմից յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Շահութահարկի դիրքերի գծով ներկայացվող պարտավորությունները հաշվառվում են այն դեպքերում, երբ ղեկավարությունը համարում է, որ լրացուցիչ հարկային պարտավորությունների առաջացման հավանականությունը՝ հարկային մարմինների կողմից ընկերության հարկային դիրքի վիճարկման պարագայում, ավելի բարձր է, քան դրանց բացակայության հավանականությունը:

Նման գնահատման համար հիմք են ընդունվում հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ըստ Էուլթյան գործող հարկային օրենքների և համապատասխան իրավական ակտերի մեկնաբանությունները, ինչպես նաև համանման հարցերի շուրջ հայտնի դատական ակտերը կամ այլ որոշումները: Տուգանքների, տույժերի և հարկերի, բացառությամբ շահութահարկի, գծով պարտավորությունները ճանաչվում են ղեկավարության կողմից՝ հիմք ընդունելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ պարտավորությունների մարման համար պահանջվող ծախսերի լավագույն գնահատականը: Շահութահարկի անորոշ դիրքերի ճշգրտումները,

3	Հաշվապահական (շարունակություն)	հաշվառման	քաղաքականության	հիմնական	դրույթներ
----------	---	------------------	------------------------	-----------------	------------------

բացառությամբ տույժերի և տուգանքների, արտացոլվում են շահութահարկի գծով ծախսերի կազմում: Շահութահարկի անորոշ դիրքերի ճշգրտումները տույժերի և տուգանքների գծով արտացոլվում են, համապատասխանաբար, ֆինանսական ծախսերի և այլ գործառնական եկամուտների և ծախսերի կազմում:

Ավելացված արժեքի հարկ. Վաճառքին վերաբերող ավելացված արժեքի հարկը ենթակա է վճարման հաճախորդներին ապրանքների հանձնման կամ ծառայությունների մատուցման ժամանակ: Ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերմանը վերաբերող ԱԱՀ-ն սովորաբար հաշվանցվում է վաճառքին վերաբերող ԱԱՀ-ի դիմաց, ԱԱՀ-ի հարկային հաշիվը ստանալուց հետո: Հարկային մարմինները թույլատրում են ԱԱՀ-ը հաշվարկել զուտ հիմունքով: Ակնկալվող պարտքային կորուստների արժեզրկման համար պահուստ ստեղծելու դեպքում արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է պարտքի ողջ գումարի չափով, ներառյալ ԱԱՀ-ն:

Կանխավճարներ. Կանխավճարները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկման համար պահուստը: Կանխավճարները դասակարգվում են որպես ոչ ընթացիկ, երբ կանխավճարին վերաբերող ապրանքներն ու ծառայություններն ակնկալվում է ստանալ մեկ տարի հետո կամ երբ կանխավճարը վերաբերում է այնպիսի ակտիվի, որը սկզբնական ճանաչման ժամանակ կդասակարգվի որպես ոչ ընթացիկ: Ակտիվներ ձեռք բերելու գծով կանխավճարները փոխանցվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ Ընկերությունը ստանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողություն և հավանական է, որ ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն: Այլ կանխավճարները ծախսագրվում են շահույթի կամ վնասի կազմում, երբ կանխավճարի հետ կապված ապրանքը կամ ծառայությունը ստացվում է: Եթե կա այնպիսի հայտանիշ, որ կանխավճարին վերաբերող ակտիվները, ապրանքները կամ ծառայությունները չեն ստացվի, ապա կանխավճարի հաշվեկշռային արժեքը համապատասխանաբար դուրս է գրվում և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում:

Կանոնադրական կապիտալ. Բաժնեմասերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն վերագրելի են նոր բաժնեմասերի թողարկմանը, սեփական կապիտալում ցույց են տրվում որպես ստացված մուտքերից նվազեցում՝ հարկումից հետո:

Հասույթի ճանաչում. Հասույթը այն եկամուտն է, որը գոյանում է Ընկերության սովորական գործունեության արդյունքում: Այն ճանաչվում է գործարքի գնի չափով: Գործարքի գինն այն հատուցումն է, որի նկատմամբ Ընկերությունը ակնկալում է իրավունք ստանալ գնորդին խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների նկատմամբ փոխանցված վերահսկողության փոխարեն՝ առանց հաշվի առնելու երրորդ անձանց անուղից ստացվող գումարների:

Հասույթը ճանաչվում է զեղչերը հանած և առանց ավելացված արժեքի հարկի:

Ծառայությունների վաճառք. Ընկերությունը ծառայություններ է մատուցում հիմնականում ֆինանսական արժեքի կապիտալի ներքո: Եթե Ընկերությունը ժամանակի ընթացքում փոխանցում է ծառայության նկատմամբ վերահսկողությունը և, հետևաբար, ժամանակի ընթացքում մարում է կատարողական պարտավորությունը, ապա ծառայությունների մատուցումից հասույթը ճանաչվում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ ծառայությունները մատուցվել են: Ֆինանսական արժեքի կապիտալի ղեկավարում հասույթը ճանաչվում է մինչև հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջ մատուցված փաստացի ծառայությունների համամասնությամբ, քանի որ հաճախորդը օգուտները ստանում և օգտագործում է միաժամանակ: Նման համամասնությունը որոշվում է փաստացի ծախսված աշխատաժամանակի և ընդհանուր ակնկալվող աշխատաժամանակի հարաբերակցությամբ:

Եթե կատարողական պարտավորությունը ժամանակի ընթացքում չի մարվում, հասույթը ճանաչվում է այն ժամանակային կետում, երբ Ընկերությունը մարում է կատարողական պարտավորությունը:

Այն դեպքում, երբ պայմանագրերը ներառում են մի քանի կատարողական պարտավորություններ, գործարքի գինը բաշխվում է յուրաքանչյուր առանձին կատարողական պարտավորության վրա՝ հիմք ընդունելով առանձին վաճառքի գները: Այն դեպքերում, երբ այդ գներն ուղղակիորեն դիտարկելի չեն, դրանց գնահատումն իրականացվում է ակնկալվող ծախսերի հիմունքով, գումարած շահույթի մարժան:

Հասույթի, ծախսերի կամ մինչև ավարտն արձանագրված առաջընթացի գնահատականները վերանայվում են հանգամանքների փոփոխության դեպքում: Արդյունքում գնահատված հասույթի կամ ծախսերի առաջացող ցանկացած աճ կամ նվազում արտացոլվում է այն ժամանակաշրջանի

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ (շարունակություն)

Հահույթում կամ վնասում, երբ վերանայման հիմք հանդիսացող հանգամանքները հայտնի են դառնում ղեկավարությանը:

Եթե պայմանագիրը ներառում է ժամավճար, հասույթը ճանաչվում է այն չափով, որով Ընկերությունն իրավունք ունի հաշիվ ներկայացնել: Հաճախորդներին հաշիվներ են ներկայացվում ամսական պարբերականությամբ, և հատուցումը ենթակա է դառնում վճարման՝ հաշվի ներկայացման հիմքով:

Եթե պայմանագիրը ներառում է փոփոխական հատուցում, հասույթ ճանաչվում է միայն այնքանով, որքանով կա հավանականություն, որ նման հասույթի էական հակադարձում տեղի չի ունենալու:

Հատուցումներ աշխատակիցներին. Աշխատավարձը, ՀՀ պետական կենսաթոշակային և սոցիալական ապահովագրության հիմնադրամներին հատկացումները, վճարովի տարեկան արձակուրդները և հիվանդության արձակուրդները, պարգևավճարները և ոչ դրամական նպաստները հաշվեգրվում են այն տարվա ընթացքում, երբ համապատասխան ծառայությունները մատուցվում են Ընկերության աշխատողների կողմից: Պետական կենսաթոշակային և սոցիալական ապահովության ֆոնդերին հատկացումներից բացի, Ընկերությունը չունի կենսաթոշակային կամ համանման այլ վճարումներ կատարելու իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն:

Թողարկումից հետո ֆինանսական հաշվետվությունների փոփոխություն. Թողարկումից հետո ֆինանսական հաշվետվությունների ցանկացած փոփոխություն պահանջում է Ընկերության ղեկավարության հաստատումը, որը լիազորել է այդ ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկումը:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղականության էական գնահատականներ և դատողություններ

Ընկերությունը կատարում է հաշվապահական հաշվառման գնահատականներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների և հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա: Գնահատականներն ու դատողությունները շարունակական կերպով վերանայվում են և հիմնված են ղեկավարության փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպիսիք են հետագա իրադարձությունների ակնկալիքները, որոնք առկա պայմաններում տրամաբանական են համարվում: Գնահատականներից բացի, ղեկավարությունը կատարում է նաև մասնագիտական դատողություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման գործընթացում: Մասնագիտական դատողությունները, որոնք առավել նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված արժեքների վրա, և գնահատականները, որոնք կարող են հիմք հանդիսանալ հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներում նշանակալի ճշգրտման համար, հետևյալն են.

Հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում. Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները ներկայացնում են շահութահարկի այն գումարը, որը կարող է հաշվանցվել ապագա հարկվող շահույթից նվազեցումների դիմաց և ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա համապատասխան հարկային արտոնության իրացման բարձր հավանականություն: Սա ենթադրում է ժամանակավոր տարբերությունների առկայություն, որոնք ապագայում ակնկալվում է վերականգնել, և բավարար ապագա հարկվող շահույթ, որոնք դիմաց ակնկալվում է օգտագործել նվազեցումները: Ապագա հարկվող շահույթի և ապագայում ամենայն հավանականությամբ հաշվանցման ենթակա հարկային նվազեցումների չափը որոշվում է ղեկավարության կողմից մշակված միջնաժամկետ գործարար ծրագրի և ապագայի նկատմամբ դրա արտարկման /Էքստրապոլյացիայի/ արդյունքների հիման վրա: Գործարար ծրագիրը հիմնված է ղեկավարության՝ տվյալ հանգամանքներում հիմնավորված ակնկալիքների վրա:

Հարկային օրենսդրություն. Հայաստանի Հանրապետության հարկային և մաքսային օրենսդրությունը ենթակա են տարբեր մեկնաբանումների (տե՛ս Ծանոթագրություն 22):

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետը. Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը կատարվում է՝ ելնելով մասնագիտական դատողությունից, հիմք ընդունելով համանման ակտիվների գծով առկա փորձը: Այս ակտիվներում մարմնավորվող ապագա տնտեսական օգուտները հիմնականում կստացվեն դրանց օգտագործումից: Սակայն մի

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղականության էական գնահատականներ և դատողություններ (շարունակություն)

շարք այլ գործոններ, ինչպիսիք են՝ տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, հաճախ հանգեցնում են տվյալ ակտիվների հետ կապված տնտեսական շահույթի նվազմանը: Դեկավարությունը գնահատում է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետը՝ հիմք ընդունելով ակտիվների տեխնիկական վիճակը, և հաշվի առնելով հաշվարկային ժամանակահատվածը, որի ընթացքում տվյալ ակտիվները Ընկերության համար կառաջացնեն տնտեսական շահույթ: Հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոնները. ա) ակտիվների ակնկալվող օգտագործման ժամկետը, բ) սարքավորումների ակնկալվող մաշվածությունը, որը կախված է շահագործման բնութագրերից և տեխնիկական սպասարկման ծրագրից, և գ) տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, որն առաջանում է շուկայի պայմանների փոփոխության հետևանքով:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետը.

Վարձակալության ժամկետը որոշելիս դեկավարությունը հաշվի է առնում բոլոր փաստերն ու հանգամանքները, որոնք տնտեսական խթան են ձևավորում երկարաձգման օպցիոնը գործադրելու կամ դադարեցման օպցիոնը չգործադրելու համար: Երկարաձգման օպցիոնները (կամ դադարեցման օպցիոններից հետո ընկած ժամանակահատվածը) ներառվում են վարձակալության ժամկետում միայն այն դեպքում, եթե առկա է ողջամիտ վստահություն առ այն, որ վարձակալության ժամկետը կերկարաձգվի (կամ չի դադարեցվի):

Գրասենյակային տարածքի վարձակալության դեպքում սովորաբար առավել կարևոր են հետևյալ գործոնները.

- Եթե դադարեցնելու (կամ չերկարաձգելու) համար նախատեսված են նշանակալի տույժեր, Ընկերությունը որպես կանոն ողջամիտ վստահություն ունի, որ կերկարաձգի (կամ չի դադարեցնի) վարձակալության պայմանագիրը:
- Եթե ակնկալվում է, որ վարձակալված ակտիվի որևէ բարելավում կունենա զգալի մնացորդային արժեք, Ընկերությունը որպես կանոն ողջամիտ վստահություն ունի, որ կերկարաձգի (կամ չի դադարեցնի) վարձակալության պայմանագիրը:

Հակառակ դեպքում, Ընկերությունը հաշվի է առնում այլ գործոններ, ներառյալ վարձակալության տևողության նախորդ փորձը և ծախսերը և գործունեության խաթարումները, որոնք անհրաժեշտ են եղել վարձակալված ակտիվը փոխարինելու համար:

5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին

2022թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ են մտել հետևյալ փոփոխությունները.

«Նախքան ակտիվի նպատակային օգտագործումը ստացված հասույթ, անբարենպաստ պայմանագրեր. պայմանագրի կատարման արժեքը», «Հղում հայեցակարգային հիմունքներին». ՀՀՄՍ 16-ի, ՀՀՄՍ 37-ի և ՀՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ՝ սահմանափակ կիրառության շրջանակով, և ՀՀՄՍ 1-ին, ՀՀՄՍ 9-ին, ՀՀՄՍ 16-ին և ՀՀՄՍ 41-ին վերաբերող 2018-2020 թթ. ՀՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ (թողարկված են 2020թ. մայիսի 14-ին և ուժի մեջ են մտնում 2022թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար):

ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխությամբ կազմակերպություններին արգելվում է հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքից նվազեցնել այն պատրաստի արտադրանքի վաճառքից ստացված հասույթը, որն արտադրվել է կազմակերպության կողմից ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար անհրաժեշտ վիճակի բերելու ընթացքում: Նման պատրաստի արտադրանքի վաճառքից ստացված հասույթը, դրա արտադրության ծախսերի հետ միասին, այժմ ենթակա է ճանաչման շահույթում կամ վնասում: Նման պատրաստի արտադրանքի սկզբնական արժեքի չափման համար Կազմակերպությունը պետք է կիրառի ՀՀՄՍ 2-ը: Սկզբնական արժեքը չի ներառի նման կերպ փորձարկվող ակտիվի մաշվածությունը, քանի որ այն դեռ պատրաստ չէ իր նպատակային օգտագործման համար: ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխությունը նաև հստակեցնում է, որ կազմակերպությունը «ստուգում է ակտիվի պատշաճ գործունակությունը»՝ ակտիվի տեխնիկական և ֆիզիկական բնութագրերը գնահատելու միջոցով: Այս չափման համար էական չեն այդպիսի ակտիվի

5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին (շարունակություն)

Ֆինանսական ցուցանիշները: Հետևաբար, ակտիվը կարող է շահագործվել ղեկավարության մտադրությունների համաձայն, և մաշվածությունը կարող է հաշվարկվել մինչև ղեկավարության կողմից ակնկալվող գործառնական շահագործման համար անհրաժեշտ վիճակի հասնելը:

- ՀՀՄՍ 37-ի փոփոխությունը հստակեցնում է «պայմանագրի կատարման գծով ծախսեր» հասկացությունը: Փոփոխությամբ պարզաբանվում է, որ պայմանագրի կատարման գծով ուղղակի ծախսերը ներառում են այդ պայմանագրի կատարման հավելյալ ծախսերը, ինչպես նաև պայմանագրի կատարման հետ անմիջականորեն կապված այլ ծախսերի բաշխումը: Փոփոխությամբ նաև հստակեցվում է, որ նախքան անբարենպաստ պայմանագրի գծով առանձին պահուստի ձևավորումը, կազմակերպությունը ճանաչում է արժեզրկումից կորուստ պայմանագրի կատարման ընթացքում օգտագործված ակտիվների գծով, այլ ոչ թե պայմանագրի կատարման համար հատկացված ակտիվների գծով:
- ՖՀՄՍ 3-ում կատարվել է լրացում՝ ներառելով հղում Ֆինանսական հաշվետվություններին 2018թ. Հայեցակարգային հիմունքներին, ինչը թույլ է տալիս սահմանել ակտիվի կամ պարտավորության հասկացությունը ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման համատեքստում: Մինչ այս փոփոխության ընդունումը, ՖՀՄՍ 3-ը հղում էր կատարում 2001թ.-ի Ֆինանսական հաշվետվություններին Հայեցակարգային հիմունքներին: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 3-ում ավելացվել է նոր բացառություն պայմանական դեպքերի և պայմանագրային պարտավորությունների համար: Այս բացառությամբ նախատեսվում է, որ ՖՀՄՍ 3-ը կիրառող կազմակերպությունը, որոշակի տիպի պայմանական դեպքերի և պայմանագրային պարտավորությունների համար Ֆինանսական հաշվետվություններին 2018թ. Հայեցակարգային հիմունքների փոխարեն պետք է հղում կատարի ՀՀՄՍ 37-ին կամ ՖՀՄՄԽ (IFRIC) 21-ին: Առանց այս նոր բացառության, կազմակերպությունը ստիպված կլիներ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման դեպքում ճանաչել որոշ պարտավորություններ, որոնք չէր ճանաչի համաձայն ՀՀՄՍ 37-ի: Հետևաբար, ձեռքբերումից անմիջապես հետո կազմակերպությունը ստիպված կլիներ ապաճանաչել այդպիսի պարտավորությունները և ճանաչել տնտեսական օգուտներ չմարմնավորող եկամուտ: Նաև պարզաբանվել է, որ ձեռք բերող կազմակերպությունը պարտավոր չէ ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ ճանաչել պայմանական ակտիվներ, ինչպես սահմանված է ՀՀՄՍ 37-ում:
- ՖՀՄՍ 9-ի փոփոխությունն անդրադառնում է այն հարցերին, թե որ տեսակի վճարումներն են ենթակա ներառման «10% փորձարկման» կազմում՝ Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման նպատակով: Ծախսերը կամ վճարումները կարող են կատարված լինել հոգուտ երրորդ անձանց կամ վարկատուի: Այս փոփոխության համաձայն, երրորդ անձանց օգտին կատարված ծախսերը կամ վճարումները չեն ներառվի «10% փորձարկման» կազմում:
- Փոփոխություններ են կատարվել ՀՀՄՍ 16-ի 13-րդ նկարագրական օրինակում. հանվել է վարձատուի կողմից վարձակալվող գույքի բարելավումներին վերագրվող վճարումների օրինակը: Այս փոփոխությունը կատարվել է՝ վարձակալվող գույքի բարելավումների հաշվարկման հնարավոր անորոշությունից խուսափելու համար:
- ՖՀՄՍ 1-ը թույլ է տալիս օգտվել բացառությունից այն դեպքում, եթե դուստր ձեռնարկությունը սկսում է ՀՀՄՍ-ի կիրառումն ավելի ուշ ամսաթվով, քան իր մայր կազմակերպությունը: Դուստր ձեռնարկությունը կարող է չափել իր ակտիվներն ու պարտավորությունները այն հաշվեկշռային արժեքով, որով դրանք պետք է ներառվեին մայր կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվություններում՝ ելնելով մայր կազմակերպության ՀՀՄՍ-ի անցնելու ամսաթվից, եթե տեղի ունեցած չլիներ ճշգրտումներ համախմբման և ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքների արտացոլման նպատակներով, որի ներքո մայր կազմակերպությունը ձեռք է բերել նշված դուստր ձեռնարկությունը: ՖՀՄՍ 1-ում կատարվել է փոփոխություն, որը հնարավորություն է տալիս սույն ՀՀՄՍ 1-ի բացառությունը կիրառած կազմակերպություններին նաև արտարժույթի փոխարկումից կուտակային տարբերությունները չափելիս օգտագործել մայր կազմակերպության կողմից ներկայացված թվային մեծությունները՝ ելնելով մայր կազմակերպության ՀՀՄՍ-ի անցման ամսաթվից: ՖՀՄՍ 1-ի այս փոփոխությամբ վերոնշյալ բացառությունը տարածվում է արտարժույթի փոխարկումից առաջացած կուտակային տարբերությունների վրա, և նպատակ ունի նվազեցնել ՀՀՄՍ-ն առաջին անգամ կիրառող կազմակերպության ծախսերը: Այս

5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին (շարունակություն)

փոփոխությունը կկիրառվի նաև դուստր և համատեղ ձեռնարկությունների վրա, որոնք կօգտվեն ՖՀՄՍ 1-ով սահմանված նույն բացառությունից:

- Վերացվել է պահանջը, ըստ որի կազմակերպությունները ՀՀՄՍ 41-ի համաձայն իրական արժեքը չափելիս պարտավոր էին հարկային հաշվառման տեսանկյունից հաշվի չառնել դրամական հոսքերը: Այս փոփոխության նպատակն է՝ ապահովել համապատասխանություն հարկումից հետո գեղչված դրամական հոսքերի ստանդարտի պահանջին:

6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Հրապարակվել են 2023թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո տարեկան ժամանակահատվածների համար պարտադիր մի շարք նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնց վաղ կիրառում չի իրականացվել Ընկերության կողմից:

Միևնույն գործարքից առաջացած ակտիվների և պարտավորությունների գծով հետաձգված հարկ – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12-ում (թողարկվել է 2021թ. մայիսի 7-ին, ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար):

ՀՀՄՍ 12-ի փոփոխությունները պարզաբանում են հետաձգված հարկի հաշվառման կարգը այնպիսի գործարքների համար, ինչպիսիք են վարձակալությունը և ակտիվը շահագործումից հանելու դեպքում պարտավորությունների հաշվեգրումը: Որոշակի հանգամանքներում կազմակերպություններն ազատվում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման դեպքում հետաձգված հարկի ճանաչումից: Նախկինում կար այս բացառության կիրառման անորոշություն որոշակի գործարքների նկատմամբ, ինչպիսիք են վարձակալությունը և ակտիվների շահագործումից հանելը, որոնց համար ճանաչվում էր ինչպես ակտիվ, այնպես էլ պարտավորություն: Փոփոխությունները պարզաբանում են, որ այս բացառությունը չի կիրառվում, և որ կազմակերպություններից պահանջվում է նման գործարքների գծով ճանաչել հետաձգված հարկ: Համաձայն այս փոփոխությունների, կազմակերպությունները պարտավոր են հետաձգված հարկ ճանաչել այն գործարքների համար, որոնց գծով սկզբնական ճանաչման ժամանակ առաջանում են հավասար մեծությամբ հարկվող և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունն իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Կարճաժամկետ և երկարաժամկետ պարտավորությունների դասակարգումը - ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ (թողարկված են 2020թ. հունվարի 23-ին և ուժի մեջ են մտնում 2022թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար):

Կիրառման սահմանափակ շրջանակ ունեցող այս փոփոխություններով հստակեցվում է, որ պարտավորությունների՝ որպես կարճաժամկետ կամ երկարաժամկետ դասակարգումը պայմանավորված է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գոյություն ունեցող իրավունքներով: Պարտավորությունները երկարաժամկետ են, եթե կազմակերպությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ըստ էության ունի դրանց մարումն առնվազն 12 ամսով հետաձգելու իրավունք:

Ուղեցույցն այլևս չի սահմանում այդ իրավունքի անվերապահ լինելու պահանջ: Մարումը ապագայում հետաձգելու իրավունքի իրացման առումով ղեկավարության ակնկալիքները ազդեցություն չունեն պարտավորությունների դասակարգման վրա: Մարումը հետաձգելու իրավունքն առաջանում է միայն այն դեպքում, եթե կազմակերպությունը ժամանակաշրջանի վերջում բավարարում է բոլոր կիրառելի պայմանները:

Պարտավորությունը դասակարգվում է որպես կարճաժամկետ, եթե պայմանը խախտվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ դրանից առաջ, նույնիսկ եթե հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում պարտատիրոջից ստացվել է պայմանի կատարման պարտավորությունից ազատում: Միևնույն ժամանակ, վարկը դասակարգվում է որպես երկարաժամկետ, եթե վարկային պայմանագրի պայմանը խախտվում է միայն հաշվետու ամսաթվից հետո: Բացի այդ, փոփոխությունները հստակեցնում են պարտքի դասակարգման պահանջները, որոնք կազմակերպությունը կարող է մարել՝ այն սեփական կապիտալի վերածելու միջոցով: «Մարում» հասկացությունը սահմանվում է որպես պարտավորության դադարեցում՝ դրամական միջոցների, տնտեսական օգուտները մարմնավորող այլ ռեսուրսների կամ կազմակերպության սեփական բաժնային գործիքների միջոցով կատարված վերջնահաշվարկի արդյունքում:

6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

Բացառություն է սահմանվում փոխարկելի գործիքների համար, որոնք կարող են վերածվել սեփական կապիտալի, բայց միայն այն գործիքների համար, երբ փոխարկման օպցիոնը դասակարգվում է որպես բարդ ֆինանսական գործիքի առանձին բաղադրիչ հանդիսացող բաժնային գործիք: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունն իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Կարճաժամկետ և երկարաժամկետ պարտավորությունների դասակարգումը, ուժի մեջ մտնելու ամսաթվի հետաձգում. ԶՅՍՍ 1-ի փոփոխություններ (թողարկված են 2020 թ. հուլիսի 15-ին և ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ԶՅՍՍ 1-ի փոփոխությունները, որոնք վերաբերում են պարտավորությունների՝ որպես կարճաժամկետ և երկարաժամկետ դասակարգմանը, թողարկվել են 2020թ. հունվարին, և նախնական ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ է սահմանվել 2022թ. հունվարի 1-ը: Այնուամենայնիվ, COVID-19 համավարակով պայմանավորված, ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը հետաձգվել է մեկ տարով, որպեսզի կազմակերպությունները բավարար ժամանակ ունենան փոփոխությունների արդյունքում դասակարգումներում տեղի ունեցող փոփոխությունները ներդնելու համար: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունն իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ԶՅՍՍ 8-ում. Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների որոշում (թողարկվել է 2021թ. փետրվարի 12-ին և ուժի մեջ է 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ԶՅՍՍ 8-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, թե ինչպես պետք է կազմակերպությունները տարբերակեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխությունները: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունն իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:]

Փոփոխություններ ԶՅՍՍ 1-ում և ՖՅՍՍ-ի գործնական ուղեցույց 2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության գծով տեղեկատվության բացահայտում (թողարկվել է 2021թ. փետրվարի 12-ին և ուժի մեջ է 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ԶՅՍՍ 1-ում տեղի են ունեցել փոփոխություններ, որոնցով կազմակերպություններից պահանջվում է բացահայտել իրենց հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ Եական տեղեկատվություն՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթների փոխարեն: Փոփոխությունները պարունակում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ Եական տեղեկատվության սահմանումները: Բացի այդ, փոփոխությունները պարզաբանում են, որ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մասին տեղեկատվությունը հավանական է, որ կհամարվի Եական այն դեպքում, եթե առանց այդ տեղեկատվության, ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողները չեն կարողանա ըմբռնել ֆինանսական հաշվետվություններում առկա այլ Եական տեղեկատվությունը: Փոփոխությունները ներկայացնում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ տեղեկատվության օրինակներ, որոնք, հավանաբար, կարող են Եական համարվել կազմակերպության

Բացի այդ, ԶՅՍՍ 1-ի փոփոխությամբ պարզաբանվում է, որ ոչ Եական հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտման անհրաժեշտություն չկա: Այնուամենայնիվ, այդպիսի տեղեկատվության բացահայտման դեպքում, այն չպետք է դժվարեցնի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության Եական տեղեկատվության ընկալումը: Այս փոփոխությանն օժանդակելու համար փոփոխություններ են կատարվել նաև ՖՅՍՍ-ի գործնական ուղեցույց 2-ում՝ «Եականության վերաբերյալ դատողություններ», որը ուղեցույց է տրամադրում հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության գծով բացահայտումների նկատմամբ Եականության հայեցակարգի կիրառման վերաբերյալ: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունն իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՅՍՍ 17 «Ապահովագրական պայմանագրեր» (թողարկված է 2017թ. մայիսի 18-ին և ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը հետագայում փոփոխվել է 2023թ. հունվարի 1-ի՝ համաձայն ՖՅՍՍ 17-ի փոփոխությունների, ինչպես ներկայացված է ստորև): ՖՅՍՍ 17-ը փոխարինում է ՖՅՍՍ 4-ին, որը թույլ էր տալիս ընկերություններին կիրառել ապահովագրական պայմանագրերի համար գործող հաշվապահական հաշվառման գործելակերպը, ինչը դժվարացնում էր մնացած առումներով համանման ապահովագրական ընկերությունների ֆինանսական արդյունքների համեմատությունը և համադրությունը ներդրողների համար: ՖՅՍՍ 17-ը մեկ միասնական սկզբունքի վրա հիմնված հաշվապահական ստանդարտ է՝ ապահովագրողի

6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

կողմից պահվող բոլոր տեսակի ապահովագրության պայմանագրերի, այդ թվում վերապահովագրության պայմանագրերի հաշվառումը իրականացնելու համար: Ստանդարտը պահանջում է, որ ապահովագրության պայմանագրերի խմբերը ճանաչվեն և չափվեն (i) ապագա դրամական միջոցների հոսքերի՝ ռիսկով ճշգրտված ներկա արժեքով (պայմանագրերի կատարման դրամական հոսքեր)՝ հաշվի առնելով պայմանագրերի կատարման դրամական հոսքերի վերաբերյալ առկա ողջ տեղեկատվությունը, որը համահունչ է դիտարկելի շուկայական տեղեկատվությանը, գումարած՝ (եթե արժեքը պարտավորություն է) կամ հանած՝ (եթե արժեքը ակտիվ է) (ii) պայմանագրերի խմբի չբաշխված շահույթի գումարը (պայմանագրերի ծառայության մարժա):

Ապահովագրողները կարտացոլեն ապահովագրական պայմանագրերի մեկ խմբից ստացված շահույթը այն ժամանակահատվածում, որի ընթացքում դրանք ապահովում են ծածկույթ և ազատվում են ռիսկից: Եթե պայմանագրերի խումբը հանդիսանում է կամ դառնում է ոչ շահութաբեր, կազմակերպությունը անմիջապես ճանաչում է վնաս:

ՖՅՄՍ 17-ի և ՖՅՄՍ 4-ի փոփոխություններ (թողարկված են 2020 թ. հունիսի 25-ին և ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Փոփոխությունները ներառում են մի շարք պարզաբանումներ՝ ՖՅՄՍ 17-ի ներդրման գործընթացը դյուրացնելու, ինչպես նաև ստանդարտի պահանջները և անցումային որոշակի դրույթները հստակեցնելու նպատակով: Այս փոփոխությունները վերաբերում են ՖՅՄՍ 17 -ի ութ ոլորտներին և չեն փոխում ստանդարտի հիմնարար սկզբունքները: ՖՅՄՍ 17-ում տեղի են ունեցել հետևյալ փոփոխությունները.

- *Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ.* ՖՅՄՍ 17-ի (փոփոխություններով) ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը հետաձգվել է երկու տարով: Ստանդարտը պետք է կիրառվի 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: ՖՅՄՍ 4-ով սահմանված՝ ՖՅՄՍ 9-ի կիրառման ժամանակավոր արտոնությունը նույնպես հետաձգվել է մինչև 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջաններ:
- *Ապահովագրության ձեռքբերման դրամական հոսքերի ակնկալվող փոխհատուցում.* կազմակերպություններից պահանջվում է իրենց ձեռքբերման ծախսերի մի մասը դասակարգել համապատասխան պայմանագրերին, որոնց համար ակնկալվում է երկարաձգում, և այդ ծախսերը ճանաչել որպես ակտիվներ, քանի դեռ կազմակերպությունը չի ճանաչել պայմանագրի երկարաձգման ժամկետը: Կազմակերպությունները պարտավոր են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատել ակտիվի վերականգնման հավանականությունը և կոնկրետ ակտիվների վերաբերյալ տեղեկատվություն ներկայացնել ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում:
- *Ներդրումային ծառայություններին վերագրվող պայմանագրային ծառայությունների մարժա.* Ծածկույթի տարրերը անհրաժեշտ է որոշել՝ հաշվի առնելով հատույցների ծավալը, ինչպես նաև ապահովագրական ծածկույթի և ներդրումային ծառայությունների ակնկալվող ժամկետը՝ փոփոխական վճարներ նախատեսող պայմանագրերի և այլ՝ ընդհանուր մոդելի ներքո ներդրումային եկամուտների ստացում նախատեսող ծառայությունների պայմանագրերի համար: Ներդրումային գործունեության գծով ծախսերը պետք է ներառվեն որպես դրամական միջոցների հոսքեր ապահովագրության պայմանագրի շրջանակներում, երբ կազմակերպությունը նման գործողությունները ձեռնարկում է ապահովագրողի համար ապահովագրության ծածկույթից ստացվող օգուտները մեծացնելու նպատակով:
- *Ձեռք բերված վերապահովագրության պայմանագրեր. վնասների վերականգնում.* Երբ կազմակերպությունը վնաս է ճանաչում սկզբնական ճանաչման պահին հիմնական ապահովագրական պայմանագրերի անբարենպաստ խմբի գծով, կամ խմբում անբարենպաստ բազային ապահովագրության պայմանագրեր ներառելու արդյունքում, կազմակերպությունը պետք է ճշգրտի ձեռք բերված վերապահովագրության պայմանագրերի համապատասխան խմբի պայմանագրային ծառայությունների գծով մարժան և ճանաչի այդ վերապահովագրության պայմանագրերի գծով շահույթ: Վերապահովագրության պայմանագրով վերականգնված վնասի չափը հաշվարկվում է՝ բազային ապահովագրության պայմանագրերով ճանաչված վնասը բազմապատկելով բազային ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահանջների տոկոսին, որը կազմակերպությունն ակնկալում է վերականգնել ձեռք բերված վերապահովագրության պայմանագրով: Այս պահանջը կկիրառվի միայն այն դեպքում, եթե ձեռք բերված վերապահովագրության պայմանագիրը ճանաչվի նախքան բազային ապահովագրության պայմանագրերի գծով վնասի ճանաչումը, կամ վերջինիս հետ միաժամանակ:

6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

- *Այլ փոփոխություններ.* Այլ փոփոխություններով նախատեսվում են գործողության շրջանակից բացառություններ վարկային քարտերի որոշ պայմանագրերի (կամ նմանատիպ պայմանագրերի) և որոշ վարկային պայմանագրերի համար: Սահմանվում է նաև ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ապահովագրության պայմանագրերով նախատեսված ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացում պորտֆելներում՝ խմբերի փոխարեն: Նախատեսվում է ռիսկերի մեղմացման տարբերակի կիրառելիություն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ռիսկերի մեղմացման նպատակով գործադրվում են ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագրեր և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ:

Նախատեսվում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության հնարավորություն՝ ՖՀՄՍ 17-ի կիրառմամբ նախորդ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված հաշվապահական գնահատումներում փոփոխությունների համար: Նախատեսվում է կոնկրետ ապահովագրողին վերագրվող շահութահարկերի վճարների և մուտքերի ներառում պայմանագրերի կատարման դրամական հոսքերում, ըստ ապահովագրության պայմանագրի: Սահմանվում են անցումային շրջանի ընթացքում պահանջներից ընտրողական բացառություններ և այլ ոչ էական փոփոխություններ:

ՖՀՄՍ 17-ը կիրառող ապահովագրողների համար անցումային պահանջների կիրառման ընտրության հնարավորություն. Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 17-ում (թողարկվել է 2021թ. դեկտեմբերի 9-ին և ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՖՀՄՍ 17-ի անցումային պահանջների փոփոխությունը ապահովագրողներին հնարավորություն է տալիս բարելավելու ՖՀՄՍ 17-ի սկզբնական կիրառման վերաբերյալ տեղեկատվության օգտակարությունը ներդրողների համար: Փոփոխությունը վերաբերում է միայն ապահովագրողների կողմից ՖՀՄՍ 17-ին անցմանը և չի ազդում ՖՀՄՍ 17 -ի որևէ այլ պահանջի վրա:

ՖՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍ 9-ի անցումային պահանջները կիրառվում են տարբեր ամսաթվերով, և կիանգեցնեն դասակարգման հետևյալ միանգամյա տարբերություններին ՖՀՄՍ 17-ի սկզբնական կիրառման ժամանակ ներկայացված համեմատական տեղեկատվության մեջ. հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանություններ ապահովագրական պայմանագրի գծով ընթացիկ արժեքով չափվող պարտավորությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող որևէ հարակից ֆինանսական ակտիվների միջև, և եթե կազմակերպությունը որոշում է վերաներկայացնել ՖՀՄՍ 9-ի նպատակներով համեմատական տեղեկատվությունը, ապա՝ դասակարգման տարբերություններ համեմատական ժամանակաշրջանում ապաճանաչված ֆինանսական ակտիվների (որոնց նկատմամբ ՖՀՄՍ 9-ը չի կիրառվում) և այլ ֆինանսական ակտիվների (որոնց նկատմամբ ՖՀՄՍ 9-ը կիրառվում է) միջև: Փոփոխությունը կօգնի ապահովագրողներին խուսափել այդ ժամանակավոր հաշվապահական անհամապատասխանություններից և, հետևաբար, կբարելավի համեմատական տեղեկատվության օգտակարությունը ներդրողների համար: Դա տեղի է ունենում ապահովագրողներին ֆինանսական ակտիվների վերաբերյալ համեմատական տեղեկատվության ներկայացման տարբերակների հնարավորություն տրամադրելու միջոցով: ՖՀՄՍ 17-ի սկզբնական կիրառման ժամանակ կազմակերպություններին, համեմատական տեղեկատվության ներկայացման առումով թույլատրվում է կիրառել դասակարգման ծածկույթ այն ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ, որի համար կազմակերպությունը չի վերաներկայացնում ՖՀՄՍ 9-ի նպատակով համեմատական տեղեկատվությունը:

Անցումային տարբերակը հասանելի կլինի գործիք առ գործիք՝ թույլ տալով կազմակերպությանը ներկայացնել համեմատական տեղեկատվությունն այնպես, ինչպես եթե ՖՀՄՍ 9-ի դասակարգման և չափման պահանջները կիրառվեին այդ ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ, բայց չպահանջելով, որ կազմակերպությունը կիրառի ՖՀՄՍ 9-ի արժեքովման պահանջները. և ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ դասակարգման ծածկույթը կիրառող կազմակերպությունից կպահանջվի օգտագործել անցումային ամսաթվի դրությամբ հասանելի ողջամիտ և հիմնավոր տեղեկատվությունը՝ որոշելու, թե ինչպես է կազմակերպությունն ակնկալում դասակարգել այդ ֆինանսական ակտիվը ՖՀՄՍ 9 կիրառմամբ: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է ՖՀՄՍ 17-ի և հարակից փոփոխությունների ազդեցությունն իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Բացառությամբ վերը նշված դեպքերի, չի ակնկալվում, որ սույն նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները որևէ էական ազդեցություն կունենան Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.

7 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները ներկայացված են ստորև.

	Մեքենա- սարքավորում ներ	Արտադրա- կան հարմա- րանքներ	Վարձա- կալվող գույքի բարելա- վումներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդա- մենը
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>					
Սկզբնական արժեքն առ 1 հունվարի 2021թ.	126,089	87,066	69,444	823	283,422
Կուտակված մաշվածություն	(109,465)	(46,614)	(27,434)	(620)	(184,133)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի 2021թ.	16,624	40,452	42,010	203	99,289
Ավելացումներ	71	1,396	-	-	1,467
Օտարումներ	(3,219)	(7)	-	-	(3,226)
Կուտակված մաշվածություն օտարումների գծով	3,219	7	-	-	3,226
Մաշվածության գծով ծախս	(9,602)	(12,638)	(14,788)	(149)	(37,177)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	7,093	29,210	27,222	54	63,579
Սկզբնական արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	122,941	88,455	69,444	823	281,663
Կուտակված մաշվածություն	(115,848)	(59,245)	(42,222)	(769)	(218,084)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	7,093	29,210	27,222	54	63,579
Ավելացումներ	9,597	1,202	-	-	10,799
Օտարումներ	(20,749)	(15,574)	-	(446)	(36,769)
Կուտակված մաշվածություն օտարումների գծով	20,749	15,574	-	446	36,769
Մաշվածության գծով ծախս	(6,883)	(8,098)	(15,144)	(54)	(30,179)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	9,807	22,314	12,078	-	44,199
Սկզբնական արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	111,789	74,083	69,444	377	255,693
Կուտակված մաշվածություն	(101,982)	(51,769)	(57,366)	(377)	(211,494)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	9,807	22,314	12,078	-	44,199

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.

8 Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ

Ընկերությունը վարձակալում է գրասենյակային տարածք: Ընկերությունը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները հետևյալ կերպ.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Վարձակալված ակտիվ
Հաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի 2021թ.	139,136
Մաշվածության գծով ծախս	(49,106)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	90,030
Մաշվածության գծով ծախս	(49,108)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	40,922

Ընկերությունը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորությունները հետևյալ կերպ.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
Կարճաժամկետ վարձակալության գծով պարտավորություններ	38,362	53,565
Երկարաժամկետ վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	38,362
Ընդամենը վարձակալության գծով պարտավորություններ	38,362	91,927

2022թ. ֆինանսական ծախսերում ներառված տոկոսային ծախսը կազմել է 5,435 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 9,858 հազ. ՀՀ դրամ):

Փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության գծով ծախսերը (ներառված է ընդհանուր և վարչական ծախսերում).

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	2022թ.	2021թ.
Փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության գծով ծախսեր	244	861

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.

9 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	2022թ.	2021թ.
Պայմանագրային ակտիվներ	203,986	156,558
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	160,119	85,167
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի կազմում	364,105	241,725
Կանխավճարներ	8,641	10,646
Այլ	2,650	1,982
Ընդամենը առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր առ 31 դեկտեմբերի	375,396	254,353

10 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	2022թ.	2021թ.
Կանխիկ դրամարկղում	550	618
Բանկային հաշիվների մնացորդներ և ցպահանջ միջոցներ	254,796	374,012
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ առ 31 դեկտեմբերի	255,346	374,630

Ընթացիկ հաշիվները տեղաբաշխված են Հայաստանի լավագույն հնգյակում ներառված բանկում և դասակարգված են որպես ընթացիկ և ոչ արժեզրկված (2021թ.՝ Հայաստանի լավագույն հնգյակում ներառված բանկում և դասակարգված են որպես ընթացիկ և ոչ արժեզրկված):

11 Կանոնադրական կապիտալ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Բաժնեմասեր	Ընդամենը
Առ 1 հունվարի 2021թ.	300	300
Ներդրում մասնակիցների կողմից	211	211
Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	511	511
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	511	511

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.

12 Փոխառություններ

Ընկերության փոխառությունները արտահայտված են հետևյալ արժույթներով.

հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Փոխառություններ՝ արտահայտված - ԱՄՆ դոլարով	270,401	323,443
Ընդամենը փոխառություններ առ 31 դեկտեմբերի	270,401	323,443

13 Ֆինանսական գործունեությունից առաջացող պարտավորությունների համեմատագրում

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական գործունեության արդյունքում պարտավորությունների վերլուծությունը և հաշվետու ժամանակահատվածներից յուրաքանչյուրի համար Ընկերության ֆինանսական գործունեության արդյունքում պարտավորությունների շարժը: Այս պարտավորությունների հոդվածները համապատասխանում են դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում որպես ֆինանսավորում ներկայացված պարտավորություններին:

	31 դեկտեմբերի 2022թ. ավարտված տարի			31 դեկտեմբերի 2021թ. ավարտված տարի		
	Փոխառու- թյուններ	Վարձակա- լության գծով պարտա- վորու- թյուններ	Ընդա- մենը	Փոխառու- թյուններ	Վարձակա- լության գծով պարտա- վորու- թյուններ	Ընդա- մենը
հազ. ՀՀ դրամ						
Պարտավորություններ ֆինանսական գործունեությունից առ 1 հունվարի	323,443	91,927	415,370	163,566	141,069	304,635
Դրամական միջոցների հոսքեր						
Չուտ ստացված/(վճարված) դրամական միջոցների հոսքեր	-	(53,565)	(53,565)	177,656	(49,142)	128,514
Տոկոսային վճարներ	(11,505)	(5,435)	(16,940)	(3,585)	(9,857)	(13,442)
Դրամական միջոցներից բացի այլ շարժեր						
Տոկոսային ծախս	23,926	5,435	29,361	16,839	9,857	9,857
Արտարժույթի վերագնահատում	(65,463)	-	(65,463)	(31,033)	-	(14,194)
Պարտավորություններ ֆինանսական գործունեությունից առ 31 դեկտեմբերի	270,401	38,362	308,763	323,443	91,927	415,370

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.

14 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	2022թ.	2021թ.
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	101,148	134,956
Ընդամենը ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի կազմում	101,148	134,956
Ստացված կանխավճարներ	161,815	123,644
Աշխատակիցներին վճարվելիք միջոցներ	28,207	24,464
Ընդամենը այլ կրեդիտորական պարտքեր	190,022	148,108
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր առ 31 դեկտեմբերի	291,170	283,064

15 Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	2021թ.	2021թ.
Եկամտային հարկ	13,633	9,334
Ավելացված արժեքի հարկ	11,295	1,784
Ոչ ռեզիդենտին վճարված եկամտից պահված շահութահարկ	832	2,402
Ընդամենը կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով առ 31 դեկտեմբերի	25,760	13,520

16 Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

Ընկերությունը ստանում է հասույթ ծառայությունների փոխանցումից.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	2022թ.	2021թ.
Ծառայություններ - ճանաչված հասույթ	879,306	589,297
Ընդամենը հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ	879,306	589,297

17 Ինքնարժեք

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	2022թ.	2021թ.
Անձնակազմի գծով ծախսեր	427,648	364,276
Մասնագիտական ծառայություններ	129,789	66,368
Մաշվածություն	5,542	8,002
Գործուղման ծախսեր	2,745	2,819
Այլ ծախսեր	4,683	-
Ընդամենը ինքնարժեք	570,407	441,465

«ՓրայսուոթերհաուսԿուլպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.

18 Այլ գործառնական եկամուտ և ծախս, զուտ

հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Չուտ (վնաս)/օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից (փոխառություններից բացի)	(34,082)	7,707
Չուտ օգուտ ստացված հիմնական միջոցների օտարումից	583	104
Այլ եկամուտ	556	927
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտ և ծախս, զուտ	(32,943)	8,738

19 Ընդհանուր և վարչական ծախսեր

հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Անձնակազմի գծով ծախսեր	76,545	48,856
Մաշվածություն	74,012	78,388
SS հետ կապված ծախսեր և ստացված ծառայություններ	55,704	56,161
Դասընթացներ	8,791	7,408
Մասնագիտական ծառայություններ	7,764	-
Ապահովագրական ծախսեր	7,325	8,089
Հեռահաղորդակցության ծախսեր	6,010	6,386
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	4,972	4,090
Հարկեր, բացի շահութահարկից	4,298	10,245
Նորոգման և սպասարկման ծախսեր	4,267	4,380
Գրասենյակային ծախսեր	3,850	2,911
Բանկային վճարներ	1,313	1,311
Այլ ընդհանուր և վարչական ծախսեր	39,722	23,412
Ընդամենը ընդհանուր և վարչական ծախսեր	294,573	251,637

20 Ֆինանսական եկամուտ և ծախսեր, զուտ

հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Տոկոսային ծախս	(29,361)	(26,697)
Տոկոսային եկամուտ	2,045	259
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից՝ առաջացած փոխառություններից	65,465	31,032
Ընդամենը ֆինանսական եկամուտ և ծախսեր, զուտ	38,149	4,594

21 Շահութահարկ

(ա) Շահութահարկի գծով ծախսի կազմը

Շահութահարկի գծով ծախսի կազմը հետևյալն է.

հազ. ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ.
Հետաձգված հարկ	9,562	(14,337)
Տարվա շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)	9,562	(14,337)

21 Շահութահարկ (շարունակություն)

(բ) Շահութահարկի գծով ծախսի համադրում շահույթի կամ վնասի հետ՝ բազմապատկած կիրառելի հարկադրույքով

Ընկերության 2022թ. եկամտի նկատմամբ կիրառելի շահութահարկի դրույքը 18% է (2021թ.՝ 18%): Հարկերի գծով ծախսի ակնկալվող և իրական մեծությունների միջև համեմատագրումը ներկայացված է ստորև.

<i>Հազ. ՀՀ դրամ</i>	2022թ.	2021թ.
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը	19,532	(90,473)
Տեսական հարկային ծախս՝ օրենսդրությամբ սահմանված 18% դրույքաչափով (2021թ.՝ 18%):	(3,516)	16,285
Հարկային առումով չնվազեցվող կամ չհարկվող գործարքների ազդեցությունը		
- Չհարկվող եկամուտ	17,844	13,963
- Չնվազեցվող ծախսեր	(23,890)	(15,911)
Տարվա շահութահարկի գծով (ծախս)/փոխհատուցում	(9,562)	14,337

(գ) Հետաձգված հարկերի վերլուծությունն ըստ ժամանակավոր տարբերության տեսակի

ՖՀՄՍ-ի և Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրության միջև եղած տարբերություններն առաջացնում են ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով որոշվող դրանց գումարների միջև:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները վերագրվում են հետևյալ տարրերին.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	2022թ.	2021թ.
Հիմնական միջոցներ	7,694	5,949
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	1,309	2,112
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	(24,968)	(21,379)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	8,630	4,403
Հարկային վնասներ	10,257	21,399
Չուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ	2,922	12,484

22 Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ

Իրավական գործընթացներ. Ժամանակ առ ժամանակ սովորական գործունեության ընթացքում Ընկերության դեմ կարող են ներկայացվել հայցեր: Ելնելով իր գնահատականներից՝ ղեկավարությունը կարծում է, որ պահանջների գծով ոչ մի էական վնաս չի կարող կրել, որը կգերազանցի սույն ֆինանսական հաշվետվություններում նախատեսված պահուստները:

2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը որևէ դատական վարույթում ներգրավված չի եղել:

Հարկային օրենսդրություն. Հայաստանի Հանրապետության հարկային և մաքսային օրենսդրությունը ենթակա է տարբեր մեկնաբանությունների՝ Ընկերության գործունեության և գործարքների նկատմամբ դրանք կիրառելիս: Հետևաբար, ղեկավարության հարկային դիրքորոշումը և այդ դիրքորոշումը հիմնավորող պաշտոնական թղթակցությունը կարող են վիճարկվել համապատասխան մարմինների կողմից:

22 Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ (շարունակություն)

Հայաստանի Հանրապետության հարկային մարմիններն օրենսդրական և հարկային ստուգումների ընթացքում կարող են կիրառել առավել խիստ և բարդ մոտեցում: Բյուջեի կատարմանն ուղղված հարկային մուտքերի ավելացման ջանքերի հետ համատեղ, վերոնշյալը կարող է հանգեցնել հարկային մարմինների կողմից իրականացվող ստուգումների հաճախականության ու խորության ավելացման: Մասնավորապես, հնարավոր է, որ անցյալում չվիճարկված գործարքներն ու գործունեությունը վիճարկվեն: Որպես հետևանք, կարող են առաջադրվել էական լրացուցիչ հարկեր, տուգանքներ և տուկոսներ:

Ֆիսկալ ժամանակաշրջանը հարկերի մասով բաց է մնում հարկային մարմինների կողմից ստուգման՝ ստուգումն անցկացնելու տարվան նախորդող երեք օրացուցային տարիների համար: Որոշակի հանգամանքների դեպքում ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակահատվածներ:

23 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ընկերությունում ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է ֆինանսական, գործառնական և իրավական ռիսկերի ուղղություններով: Ֆինանսական ռիսկը կազմված է շուկայական ռիսկից (ներառյալ՝ արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկը), վարկային ռիսկից և իրացվելիության ռիսկից: Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գործառնայթի առաջնային նպատակն է ռիսկերի սահմանաչափ սահմանելը և այնուհետև ռիսկերի ազդեցությունն այդ սահմանաչափում պահելը: Գործառնական և իրավական ռիսկերի կառավարման գործառնայթները նպատակ ունեն ապահովել ներքին քաղաքականության և ընթացակարգերի պատշաճ իրականացումը՝ գործառնական և իրավական ռիսկերը նվազագույնի հասցնելու համար:

Վարկային ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի, այսինքն՝ ռիսկը, երբ ֆինանսական գործիքի մի կողմը ֆինանսական վնաս է պատճառում մյուս կողմին՝ պարտավորությունները չկատարելու հետևանքով:

Ընկերության համար վարկային ռիսկը հիմնականում առաջանում է հաճախորդների առևտրային դեբիտորական պարտքերից: Այս ռիսկի նկատմամբ իր ազդեցությունը սահմանափակելու համար Ընկերությունը սահմանել է առավելագույնը 60 օր ժամկետ՝ հաճախորդներից վճարումներ ստանալու համար:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր: Ընկերության վարկային ռիսկի ենթարկվածության վրա հիմնականում ազդեցություն ունեն յուրաքանչյուր հաճախորդի անհատական բնութագրերը: Այնուամենայնիվ, ղեկավարությունը հաշվի է առնում նաև այն գործոնները, որոնք կարող են ազդել Ընկերության հաճախորդների բազայի վարկային ռիսկի վրա, ներառյալ հայկական արտադրության ոլորտի և երկրի դեֆոլտի ռիսկը, մասնավորապես՝ հաշվի առնելով ներկայումս վատթարացող տնտեսական միջավայրը և այն հանգամանքը, որ ծառայությունների մատուցումը իրականացվում է ՀՀ տարածքում:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի մասով որպես այդպիսին գրավ չի պահանջվում:

Առ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ը և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ը առաջին 5 գործընկերների գծով ռիսկի ենթարկվածությունը ներկայացնում է առևտրային դեբիտորական պարտքերի ընդհանուր մնացորդի համապատասխանաբար 57% -ը և 76% -ը:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ: Ընկերության բանկային մնացորդը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 254,796 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 374,012 հազ. ՀՀ դրամ), ինչը ներկայացնում է այդ ակտիվների նկատմամբ իր առավելագույն վարկային ռիսկը: Բանկային մնացորդները պահվում են հեղինակավոր հայկական բանկում, և Ընկերությունը չի ակնկալում, որ բանկը չեն կատարի իր պարտավորությունները:

Շուկայական ռիսկ. Ընկերությունը ենթակա է շուկայական ռիսկերի ազդեցության: Շուկայական ռիսկերն առաջանում են. (ա) արտարժույթի, (բ) տոկոսային ակտիվների և պարտավորությունների և (գ) արժեթղթերի բաց դիրքերից, որոնք բոլորն էլ ենթարկվում են ընդհանուր և առանձնահատուկ շուկայական շարժերի: Ղեկավարությունը սահմանում է ռիսկի ընդունելի մակարդակը, որը վերահսկվում է օրական կտրվածքով: Այնուհանդերձ, այս մոտեցման կիրառումը չի կանխում այս

23 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

սահմանաչափերը գերազանցող վնասների առաջացումը՝ ունենում ավելի նշանակալի շուկայական շարժեր տեղի ունենալու դեպքում:

Արժույթային ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկվում է արժույթային ռիսկի գնումների և փոխառությունների արժույթի և Ընկերության գործառնության արժույթի տարբեր լինելու դեպքում: Կյո գործարքների իրականացման հիմնական արժույթներն են՝ ԱՄՆ դոլարը, եվրոն և անգլիական ֆունտ ստեռլինգը: Ընկերությունը չի իրականացնում իր արժույթային ռիսկի հեջավորում:

Ստորև ներկայացված աղյուսակում ամփոփված է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում Ընկերության ենթարկվածությունը արտարժույթի փոխարժեքի ռիսկին:

	Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.			Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.		
	Դրամական ֆինանսական ակտիվներ	Դրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ դիրք	Դրամական ֆինանսական ակտիվներ	Դրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ դիրք
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>						
ԱՄՆ դոլար	58,246	(343,826)	(285,580)	51,373	(454,008)	(402,635)
Եվրո	183,428	(2,780)	180,648	62,590	(1,288)	61,302
Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ	12,395	(856)	11,539	21,059	(774)	20,285
Ընդամենը	254,069	(347,462)	(93,393)	135,022	(456,070)	(321,048)

Վերը ներկայացված վերլուծությունը ներառում է միայն դրամական ակտիվները և պարտավորությունները: Ոչ դրամական ակտիվները չեն դիտարկվում որպես որևէ էական արժույթային ռիսկ առաջացնող:

Տոկոսադրույքի ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում նվազել կամ հանգեցնել վնասների: Դեկավարությունն օրական հիմունքով մշտադիտարկում է և սահմանում է տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում առաջացող անհամապատասխանության մակարդակ՝ իր համար ընդունելի սահմանաչափերը:

Իրացվելիության ռիսկ. Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ կազմակերպությունը կարող է ունենալ դժվարություններ իր ֆինանսական պարտավորությունների կատարման ժամանակ: Ընկերությունը ենթակա է ռիսկի՝ կապված օրական կտրվածքով դրամական միջոցների պահանջի հետ: Իրացվելիության ռիսկը կառավարվում է Ընկերության դեկավարության կողմից, որն ամսական կտրվածքով վերահսկում է Ընկերության դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումները:

24 Կապիտալի կառավարում

Կապիտալի կառավարման առումով Ընկերության խնդիրն է՝ ապահովել Ընկերության անընդհատության հիմունքով գործելու կարողությունը, միևնույն ժամանակ բաժնետերերի համար ապահովել եկամտաբերության ընդունելի մակարդակ, հաշվի առնելով այլ գործընկերների շահերը և պահպանելով կապիտալի գծով ծախսերը նվազագույնի հասցնելու համար օպտիմալ կապիտալի կառուցվածք: Կապիտալ կառուցվածքը պահպանելու և կարգավորելու համար Ընկերությունը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների չափերը, բաժնետերերին վերադարձվող կապիտալը, ինչպես նաև թողարկել նոր բաժնեմասեր կամ վաճառել ակտիվները՝ պարտքը նվազեցնելու նպատակով: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից տնօրինվող կապիտալի չափը կազմել է 95,686 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 89,425 հազ. ՀՀ դրամ):

2022թ. և 2021թ. ընթացքում Ընկերությունը չի ունեցել կապիտալի նկատմամբ արտաքին պահանջներ:

25 Իրական արժեքի բացահայտումներ

Իրական արժեքի չափումների վերլուծությունը կատարվում է ըստ իրական արժեքի հիերարխիայում ունեցած մակարդակի, հետևյալ կերպ՝ (i) մակարդակ 1՝ չափումներ ակտիվ շուկայում նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշվող (չճշգրտվող) գներով, (ii) մակարդակ 2՝ չափման գնահատման մեթոդներ, որոնցում ակտիվի կամ պարտավորության համար բոլոր էական ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն (գներ) կամ անուղղակիորեն (գների հիման վրա ստացված) դիտելի են, (iii) մակարդակ 3՝ գնահատումներ, որոնք հիմնված չեն բացառապես շուկայի դիտելի տվյալների վրա (այն է՝ գնահատման համար անհրաժեշտ են նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ): Ղեկավարությունը կիրառում է դատողություն ֆինանսական գործիքները դասակարգելիս՝ օգտագործելով իրական արժեքի հիերարխիան: Եթե իրական արժեքի գնահատման համար օգտագործվում են էական ճշգրտում պահանջող դիտարկելի ելակետային տվյալներ, ապա տվյալ գնահատումը մակարդակ 3-ի գնահատում է: Գնահատման ելակետային տվյալների էականությունը գնահատվում է իրական արժեքի ամբողջական գնահատման հետ համադրությամբ:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ. Լողացող տոկոսադրույքով գործիքների իրական արժեքը սովորաբար հավասար է դրանց հաշվեկշռային արժեքին: Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է ապագայում ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի զեղչման մոդելի վրա, կիրառելով ընթացիկ տոկոսադրույքները նմանատիպ վարկային ռիսկ և նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքների նկատմամբ: Չեղչման համար օգտագործվող տոկոսադրույքները կախված են գործընկերոջ վարկային ռիսկից:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ. Այլ պարտավորությունների իրական արժեքը որոշվել է՝ օգտագործելով գնահատման մեթոդներ: Սահմանված մարման ժամկետով ֆիքսված տոկոսադրույքներով գործիքների իրական արժեքը գնահատվել է՝ հիմնվելով ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի վրա, որոնք զեղչվել են համանման վարկային ռիսկ և մարման մնացորդային ժամկետ ունեցող նոր գործիքների համար գործող ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Ցպահանջ կամ ծանուցման ժամկետից հետո մարման ենթակա պարտավորությունների իրական արժեքը («ցպահանջ պարտավորություններ») գնահատվել է որպես ցպահանջ վճարման ենթակա գումար՝ զեղչված գումարի վճարման պահանջի ներկայացման առաջին հնարավոր ամսաթվից սկսած: Փոխառությունների և առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքները մոտ են դրանց իրական արժեքներին:

26 Փոխկապակցված կողմերի գծով մնացորդներ և գործարքներ

Կողմերը սովորաբար համարվում են փոխկապակցված, եթե դրանք գտնվում են ընդհանուր վերահսկողության տակ կամ եթե կողմերից մեկն ունի կարողություն վերահսկելու մյուս կողմին կամ կարող է ունենալ նշանակալի ազդեցություն կամ համատեղ վերահսկողություն մեկ այլ կողմի նկատմամբ՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Յուրաքանչյուր հնարավոր փոխկապակցված կողմի հարաբերություն դիտարկելիս ուշադրություն է դարձվում հարաբերության բնույթի, այլ ոչ միայն իրավական կառուցվածքի վրա:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի գծով մնացորդները հետևյալն են.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.	31 դեկտեմբերի 2021թ.
	Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ	Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	-	44,425
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	8,961	91,976

«ՓրայսուոթերհաուսԿուլպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.

26 Փոխկապակցված կողմերի գծով մնացորդներ և գործարքներ (շարունակություն)

31 դեկտեմբերի 2022թ. և 31 դեկտեմբերի 2021թ. ավարտված տարիների համար փոխկապակցված կողմերի գծով եկամուտների և ծախսերի հոդվածները հետևյալն են.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31 դեկտեմբերի 2022թ. Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ	31 դեկտեմբերի 2021թ. Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ
Մատուցված ծառայություններ	33,646	147,143
Ստացված ծառայություններ	58,810	67,278
Այլ եկամուտ	238	161
Այլ ծախս	573	-

27 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի չեն ունեցել այնպիսի դեպքեր, որոնք կարող էին հանգեցնել 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված տեղեկությունների ճշգրտման կամ լրացուցիչ բացահայտման: